

ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОЦЕСУ УПРАВЛІННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЮ

С. В. Паршин

Науковий керівник: **М. Є. Рогоза**, д.е.н., професор
ВНЗ Укоопспілки «Голтавський університет економіки і торгівлі»

В сучасних умовах діяльності підприємств та організацій, все більш значною виявляється роль процесу ефективного інформаційного забезпечення управління конкурентоздатністю.

В результаті підвищення конкуренції, а також здешевлення обчислювальної техніки та технологій обробки інформації, все більше суб'єктів господарювання усвідомлюють доцільність впровадження ефективних інформаційних систем з метою досягнення більш вигідного положення на ринку [3]. В той час, як власне методам оцінки конкурентоздатності продукції та послуг присвячено значну кількість наукових праць, проблема ефективного інформаційного забезпечення таких методів залишається без належної уваги.

Конкурентоздатність підприємства характеризує його можливості пристосування до мінливих умов ринку [2]. Ці можливості, в свою чергу, безпосередньо залежать від здатності вчасно та у необхідному обсязі отримувати дані про стан всіх складових ринкового середовища. Саме на основі таких даних функціонують комплексні системи управління конкурентоспроможністю, що об'єднують у своєму складі розрізнені процеси управління, видобутку даних та їх аналізу. Подібні системи повинні відповідати наступним вимогам: об'єктивність, оперативність, інтегрованість, порівнянність, надійність [1]. Процес визначення ефективності їх роботи включає в себе обчислення інтегрального показника, що включає в себе найбільш значимі величини, які характеризують рівень конкурентоспроможності підприємства. Оскільки міцність конкурентних позицій на ринку залежить від різних груп факторів у різній мірі, модель, що використовується в процесі управління конкурентоспроможністю повинна містити вагові коефіцієнти, що характеризують ступінь впливу кожного показника на загальну конкурентоспроможність підприємства. В

найбільш загальному вигляді, інтегральний показник конкурентоспроможності можна описати наступною формулою:

$$K_i = \lambda_1 \cdot K_{np} + \lambda_2 \cdot K_n$$

де $\lambda_{1,2}$ – коефіцієнти значимості показників;

K_{np} – комплексний показник конкурентоспроможності продукції;

K_n – комплексний показник конкурентного потенціалу підприємства.

Комплексні показники, в свою чергу, розраховуються на основі індивідуальних наборів факторів, в залежності від специфіки роботи підприємства. Кожен такий фактор повинен бути значимим, а сама модель мусить пройти перевірку адекватності. Використання неадекватної моделі визначення конкурентоспроможності здатне призвести до прийняття хибних управлінських рішень, а відтак – збитків.

Також існує ряд підходів, що дозволяють оцінити конкурентоспроможність за більш обмеженого числа даних. Найбільш вживані з них – графічний, еталонний та метод різниць [1]. Ще один широко вживаний метод – аналіз сил, слабкостей, можливостей та загроз (так званий SWOT аналіз).

До основних параметрів, що дозволяють оцінити конкурентоздатність підприємства можна віднести: вартість продукції, її якість (що, в свою чергу, може бути інтегральним показником) об'єми ринку, кількість конкурентів, бар'єр входу на ринок, розмір накладних та прямих витрат і т. д. У більшості випадків до цих параметрів можна також віднести рівень податкового навантаження.

Алгоритми процесу управління конкурентоспроможністю важко віднести до універсальних. У більшості ситуацій абстрактний алгоритм потребує адаптації не тільки до умов галузі, або регіону, але також до конкретної бізнес-моделі. Отже створення універсальної системи інформаційного забезпечення управління конкурентоспроможністю недоцільне і важко здійсненне. Більш раціональним рішенням буде створення методичного

та апаратно-програмного комплексу, що дозволить ефективно збирати та обробляти великі об'єми специфічної маркетингової інформації і в той же час матиме в основі більш абстрактні алгоритми інформаційного забезпечення.

Перелік використаних джерел

1. Алгоритм управління конкурентоспроможністю торговельного підприємства // Науковий вісник НЛТУ України. – 2011.
2. Гаврилов А. В., Управление конкурентоспособностью: некоторые методологические аспекты / Институт региональных экономических исследований (г. Москва) – 2008.
3. Bruce Dehning, Determinants of a sustainable competitive advantage due to an IT-enabled strategy.

СТАТИСТИЧНЕ УПРАВЛІННЯ ПРОЦЕСОМ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ОСВІТНЬОЇ УСТАНОВИ

А. А. Роскладка, к.ф.-м.н., доцент
ВНЗ Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі»

Для оцінки якості процесів згідно зі стандартами ISO серії 9000 використовують два види показників: показники результативності і показники ефективності процесів, які в рамках проведення моніторингу об'єднують під спільною назвою – показники процесу.

Для прикладу розглянемо процес інформаційного забезпечення діяльності ВНЗ. Показники процесу інформаційного забезпечення – це матеріальна база інформаційного забезпечення, технічні параметри інформаційних ресурсів, кошторис з інформаційного забезпечення тощо. До показників продукту слід віднести різні види програмного забезпечення, розробленого з використанням інформаційних ресурсів ВНЗ, а характеристикою послуги можуть виступати, наприклад, показники обслуговування інформаційних ресурсів. Клієнтами процесу інформаційного забезпечення є внутрішні (науково-педагогічні працівники, співробітники, студенти) та зовнішні (роботодавці, замовники нау-

кових розробок) споживачі послуг. Як правило, показники задоволеності споживачів процесу інформаційного забезпечення виражаються якісними характеристиками.

Розглянемо приклад класифікації показників процесу інформаційного забезпечення вищого навчального закладу (рис. 1).

Рис. 1. Класифікація показників процесу інформаційного забезпечення ВНЗ

Розмаїття типів показників та вимог, що висувуються до них, зумовлюють потребу в науково обґрунтованому підході до формування системи ключових показників процесів. Формування такої системи як бази для проведення моніторингу якості процесів можливе з використанням методів статистичного управління процесами [1, 2]. Статистичні методи рекомендовані Міжнародним стандартом ISO 9001 [3], їх ефективність підтверджена багаторічним досвідом впровадження в діяльність підпри-